

Bijlage bij besluitenlijst algemeen bestuur 8 februari 2017 (aanvulling)

Overzicht van de reacties uit de organisatie en op de actielijst

Actie/vraag	Afhandeling/terugkoppeling
<p>Vervolg slibstrategie, kolengruisdosering</p>	<p>Inleiding</p> <p>In deze notitie wordt antwoord gegeven op de gestelde vraag over kolengruisdosering in de vergadering van het algemeen bestuur van 8 februari 2017. Daarmee komen we onze toezegging aan het algemeen bestuur na en zijn de verkenningen met Noorderzijlvest verwoord. Bij de beantwoording is het coalitieakkoord als uitgangspunt genomen. Daar is expliciet gekozen voor de term duurzaamheid in plaats van maatschappelijk verantwoord ondernemen. De gevolgen zijn in kaart gebracht als er geen kolengruis wordt toegepast. Daarnaast wordt geschetst wat de consequenties zijn als met kolengruis met een andere herkomst wordt gewerkt.</p> <p>Conclusie</p> <p>Het kan maar de financiële consequenties zijn groot. De berekende invloed op het ve-tarief bij geen kolengruisdosering bedraagt 7,5% (dit scheelt € 5,69 per ve, in totaal is dit € 3 miljoen).</p> <p>Bevoegdheidsverdeling</p> <p>Op grond van de Reglementen van waterschap NZV en HA wordt de verwerking van primair zuiveringslib, het ontwateren en de eindverwerking van zuiveringslib en de laboratorium werkzaamheden als zorgtaak van de waterschappen aangemerkt. Dit vindt haar oorsprong in de splitsing en fusie in 2000 van voormalige waterschappen, waarbij de provincie het niet doelmatig achtte installaties en voorzieningen op andere wijze te benutten.</p> <p>Tussen Noorderzijlvest (NZV) en Hunze en Aa's (HA) is sinds 1 januari 2000 sprake van een samenwerking ten aanzien van een aantal benoemde activiteiten op het terrein van de afvalwaterinzameling, afvalwaterzuivering, ontwateren en verwerking van slib, laboratoriumwerkzaamheden, sluiten van de (dijk)coupures en de beheerkosten fonds oude leidingen. Daartoe is een lichte gemeenschappelijke regeling (GR), zoals bedoeld in de Wet gemeenschappelijke regelingen (artikel 1, eerste lid WGR), aangegaan. Deze gemeenschappelijke</p>

Bijlage bij besluitenlijst algemeen bestuur 8 februari 2017 (aanvulling)

	<p>regeling heeft dan ook geen gemeenschappelijk bestuursorgaan of openbaar lichaam (art.2 GR). Een nadere uitwerking van de samenwerking op deze terreinen vindt plaats door de dagelijkse besturen van de deelnemers (art. 4 GR).</p> <p>In de uitwerking door de dagelijkse besturen is afgesproken dat de primaire verantwoordelijkheid voor de uitvoering van werkzaamheden op het gebied van het zuiveren en de verwerking van het slib bij het waterschap Noorderzijlvest ligt. Dezelfde afspraak ligt er voor het laboratorium, voor het laboratorium is Hunze en Aa's primair verantwoordelijk</p> <p>Er is daarbij sprake van verplichte winkelnering/afname van dienstverlening op basis van een gezamenlijke verantwoordelijkheid. Dit betekent echter wel dat de verplichting bij Noorderzijlvest ligt om tegen de laagst maatschappelijke kosten de dienstverlening uit te voeren.</p> <p>Strikt formeel is Noorderzijlvest autonoom in het maken van keuzes op basis van de eigen verantwoordelijkheid. Echter door de verplichte samenwerking (ingericht op basis van de reglementen) zal dit moeten gebeuren op basis van onderling vertrouwen in de rollen van klant en leverancier van de onderlinge dienstverlening.</p> <p>Noorderzijlvest kan binnen de grenzen van de eigen bedrijfsvoering zelfstandig keuzes maken die tot optimalisatie van de kostenstructuur voor de onderlinge dienstverlening leiden.</p> <p>De keuze rondom de wijze waarop slib wordt verwerkt is gelet op bovenstaande de bevoegdheid van de dagelijkse besturen in de GR. De uitvoering van gemaakte keuze ligt dan primair bij het waterschap Noorderzijlvest.</p> <p>Beheer waterzuiveringen</p> <p>In de omgeving van Groningen wordt het rioolwater gezuiverd op de RWZI Garmerwolde. Daarnaast wordt al het slib van Hunze en Aa's opgewerkt (ontwaterd) voordat het naar Swiss Combi Technology (SCT) gaat. Deze zuivering wordt bediend en beheerd door Noorderzijlvest. Dit is geregeld via een Gemeenschappelijke regeling (GR). Op deze wijze wordt een bedrijfsefficiënte oplossing gecreëerd met lage maatschappelijke kosten.</p> <p>Het beheer van de zuivering vindt plaats met een lange termijn visie. Continuïteit en goed</p>
--	---

Bijlage bij besluitenlijst algemeen bestuur 8 februari 2017 (aanvulling)

	<p>onderbouwde keuzen zijn gezien de complexiteit in het biologische proces en de kapitaalintensiteit van groot belang. Een belangrijk onderdeel (bijna een kwart van de kosten) zijn de slibkosten, waarbij de gegarandeerde bedrijfscontinuering een cruciale rol speelt. Zodra het slib niet kan worden verwerkt, lopen de kosten erg snel op en worden de problemen direct acuut doordat het om grote hoeveelheden gaat.</p> <p>Voortraject</p> <p>Een gemeenschappelijke bijeenkomst van de algemene besturen van Noorderzijlvest en Hunze en Aa's heeft plaats gevonden op 11 mei 2016. In deze bijeenkomst bent u geïnformeerd over de voor Hunze en Aa's en Noorderzijlvest voorliggende strategische keuzes in de slibstrategie om de gepresenteerde visie en ambitie te realiseren. Hier is gesproken over de gruisdoseringinstallatie en de Ultra Lage temperatuur Droging (ULTD). In het rapport "slibstrategie" is de strategie om hier te komen geschetst als mede welke keuzes en investeringen dit vraagt. Onderdeel van de uitvoering van de strategie is de plaatsing van een gruisdoseerinstallatie en de vervanging van de huidige kamerfilterpersen door membraamfilterpersen. Het zelf drogen met Ultra Lage Temperatuurdroging (ULTD) is in beeld en afhankelijk van de keuze van de eindafnemer. Gesproken is over de ketenbenadering, waarbij de essentie is dat als je verderop in de keten iets toevoegt dit ook eerder in de keten kan plaatsvinden, als dat meer voordeel oplevert.</p> <p>De ENCI stookt op kolen. Bij de verwerking van het eindproduct van de slibverwerking van SCT bij de ENCI wordt het zuiveringsslib meeverbrand. Als deze kolen eerder in het proces worden gedoseerd dan draagt het bij aan een betere slib-ontwatering op Garmerwolde, wat ons een substantiële besparing levert. Ook hoeft de ENCI minder kolen te verbranden.</p> <p>Na de gemeenschappelijk bijeenkomst heeft Noorderzijlvest aansluitend, het investeringskrediet vrijgegeven om de investering in de gruisdosering en membraamfilterpersen te realiseren.</p> <p>Na het AB van 8 februari 2017</p> <p>Na de behandeling van de slibstrategie in het algemeen bestuur is op ambtelijk niveau een open gesprek gevoerd met Noorderzijlvest. Noorderzijlvest heeft aangegeven de bestaande lijn vast te</p>
--	---

Bijlage bij besluitenlijst algemeen bestuur 8 februari 2017 (aanvulling)

	<p>willen houden. In dit gesprek is aangegeven dat zij het zien als een ambtelijke uitwerking van wat bestuurlijk is besloten. Naderhand heeft Noorderzijlvest ook bestuurlijk aangegeven de gekozen weg te willen continueren.</p> <p>De aanbesteding van de slibeindverwerking is bepalend voor de kolengruisdosering. Komt er een eindverwerker waar kolengruisdosering geen meerwaarde levert dan ontstaat een ander beeld dan als er wel meerwaarde is. Deze optie wordt open gelaten in het aanbestedingsdocument. Een voorbeeld van het eerste is een composteerder zoals bijvoorbeeld GMB, van het tweede de huidige route via SCT. In de aanbesteding wordt dit open gelaten omdat als composteren als voorwaarde wordt gesteld, de markt erg klein wordt wat mogelijk nadelige prijsconsequenties heeft. Aanbesteden van de investering in de kolengruisdosering en het inkopen van de benodigde kolen zal plaatsvinden na de aanbesteding van de slibeindverwerking.</p> <p>Bij de verdere berekening van het effect op geen kolengruisdosering is uitgegaan van het standpunt dat Noorderzijlvest voor de huidige lijn kiest en dat kolengruis meerwaarde heeft. Dat betekent dat alle additionele kosten voor geen kolengruis ten laste komen van Hunze en Aa's.</p> <p>Extra kosten</p> <p>Op dit moment is er nog geen kolengruisdosering. Wel is een proef gedaan op semi full scale. Hierbij is gebleken dat bij kolengruisdosering het droge stofgehalte van het slib met ruim 10% stijgt. Daardoor is bij de droging van het slib bij SCT minder gas nodig om het water te verdampen. Er zijn bij de proef geen noemenswaardige problemen met het lossen van de filterkoek ervaren. Uit operationele ervaring is bekend dat het lossen van filterkoek zeer gevoelig is voor veranderingen in de procesvoering. Kleine veranderingen in de samenstelling van bijvoorbeeld het te doseren ijzerchloride kunnen grote effecten hebben. Daarnaast zal bij geen kolengruis dosering meer slib met water ontstaan wat betekent dat er meer ontwateringscapaciteit (lees meer filterpersen) en droogcapaciteit geïnstalleerd moet worden. Dit leidt per saldo tot het achterwege blijven van een kostenverlaging van € 2,9 per ve voor beide waterschappen. De kolengruisdosering, membraamfilterpersen en ULTD zijn voorbeelden van de verbeteringen in de bedrijfsvoering. In de verder beschouwing wordt omgerekend</p>
--	---

Bijlage bij besluitenlijst algemeen bestuur 8 februari 2017 (aanvulling)

	<p>naar het huidige tarief. Strikt genomen zou gerekend moeten worden met de geprognostiseerde tariefdaling. Dit maakt het onnodig complex en daarom is met het huidige ve-tarief het effect duidelijk gemaakt. Omgerekend per ve voor Hunze en Aa's, onder de aanname dat de additionele kosten voor Hunze en Aa's zijn, is dit een stijging van 7,5% (een verschil van € 5,69 per ve).</p> <p>Wordt uitgeweken naar een alternatief voor het restpakket kolen van Enerco, dan stijgt de prijs van de kolen van € 62 per ton naar verwachting naar € 150 per ton. Met een jaarlijks ingeschat verbruik van 5000 ton, gaat het dan om een additioneel bedrag van ruim € 400.000 (1% stijging, van € 75,93 per ve naar € 76,75 per ve).</p> <p>De operationele risico's blijven aanwezig omdat de semi full scale proef hiermee niet is uitgevoerd. Door samenstellingswijziging van het kolengruis, kan het slib gaan "plakken". De bijkomende kosten zijn dan een veelvoud. Dit is alleen goed in te schatten bij een experiment met de alternatieve kolen. Een dergelijk experiment is uit te voeren na de realisatie van de investering. Er zijn wel kosten mee gemoeid.</p> <p>Samengevat Redenerend vanuit:</p> <ul style="list-style-type: none"> - het coalitieakkoord met daarin het begrip duurzaamheid, als uitgangspunt; - wetend dat Noorderzijlvest vast houdt aan continuering van de gemaakte afspraken; - in afwachting van de slibaanbesteding, waarin de optie van een composteerder (geen kolengruis) wordt opengelaten; <p>kan geconcludeerd worden, dat de berekende invloed op het ve-tarief bij geen kolengruisdosering 7,5% bedraagt (verschil van € 5,69 per ve).</p>
--	--